

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, de succesorul părții-vătămate Bulancea Victoria, de inculpatul Puțuntică Gheorghe și de avocatul Amihalachioaie Gheorghe în numele acestuia, de inculpatul Dragan Roman și avocatul Babără Octavian în numele acestuia, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 03 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, în cauza penală privindu-i pe

PUȚUNTICĂ Gheorghe Andrei, *născut la 01 august 1984, originar din or. Călărași, domiciliat în mun. Chișinău, com. Stăuceni, str. Studenților 10 ap.50;*

DRAGAN Roman Valentin, *născut la 09 decembrie 1978 în or. Chișinău, ultimul domiciliu mun. Chișinău, str. Igor Vieru 9 ap.49.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.11.2013 – 03.07.2014;

Instanța de apel: 26.08.2014 – 09.10.2014;

Instanța de recurs: 15.01.2015 – 25.02.2015.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 03 iulie 2014, Puțuntică Gheorghe a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), k) Cod penal, la detențiune pe viață;
- art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 10 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul pedepselor aplicate lui Puțuntică Gh. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - detențiune pe viață, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Prin aceeași sentință Dragan Roman a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 145 alin.(2) lit. b), i), j), k) Cod penal, la 17 ani închisoare;
- art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, la 10 ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Dragan R. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 20 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de avocata Burlac C. în interesele părții civile Balancea V. a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării, în mod solidar, de la Puțunică Gh. și Dragan R., a sumei de 62105,10 lei, 10 bani și 10 Euro, convertiți în lei la data plății, cu titlu de prejudiciu material și suma de 250 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat, *de fapt*, că Puțunică Gh. și Dragan R. la 16 august 2013, aproximativ la orele 17.00-18.00, avînd o înțelegere prealabilă și împărțind între ei rolurile, după un plan pregătit din timp, aflîndu-se în mun. Chișinău, Puțunică Gh. a fixat o întâlnire cu Balancea A. la intersecția str. Mircea cel Bătrîn și Igor Vieru, unde sub pretextul deplasării în regiunea or. Călărași pentru a efectua o eventuală afacere profitabilă, l-au convins pe Balancea A. să meargă la volanul automobilului său de model „Fiat Stil”, cu numerele de înmatriculare UN BD 181. Ajungînd la destinație, în pădurea situată în adiacentul traseului Călărași-Ungheni, unde aflîndu-se în automobilul victimei, aproximativ la orele 19.00-20.00, în continuarea acțiunilor lor criminale, urmărind scopul săvîrșirii sustragerii de bunuri ale altei persoane, l-au atacat pe Balancea A. După care, Puțunică Gh., folosind un cuțit de bucătărie, iar Dragan R. cu o funie i-a legat mâinile victimei, l-au imobilizat și i-au cerut să le fie transmiși banii, deposedîndu-l de 3000 de lei și 10 Euro, care conform cursului oficial a BNM la data comiterii infracțiunii constituiau 16,8 lei. Prin aceasta i-au cauzat lui Balancea A. un prejudiciu material în sumă totală de 3168 lei. Ulterior, Puțunică Gh. a cerut de la victimă, să-i predea o sumă mai mare de bani și din motiv că Balancea A. a opus rezistența și a refuzat să-i transmită banii, Puțunică Gh. împreună cu Dragan R. l-au scos din automobil, l-au imobilizat, l-au plasat lîngă un copac, legîndu-l de acesta cu ajutorul unei funii, după care l-au impus prin schingiuire și tortură, aplicîndu-i multiple lovituri peste diferite regiuni ale corpului, să scrie și să elibereze o recipisă, prin care să confirme rambursarea datoriei în sumă de 25 000 lei, pe care Puțunică Gh. o avea ca împrumut, potrivit contractului autentificat notarial cu nr. 4190 din 10 iulie 2013, cu termenul de scadență la 10 august 2013.

În continuare, Puțunică Gh. în scopul realizării în volum deplin a intențiilor sale criminale, acționînd cu deosebită cruzime, supunînd victima unor suferințe deosebite, a luat un ciocan, pe care l-a pregătit din timp și i-a aplicat victimei cu muchia acestuia mai multe lovituri în regiunea craniului în urma cărora Balancea A. a decedat.

După care, convingîndu-se că victima este decedată Puțunică Gh. a mers la cumătrul său Rotari Al., care locuiește în or. Călărași și a luat un hîrleț, iar Dragan R. a rămas lîngă cadavru, apoi împreună au săpat o groapă în care au îngropat cadavrul lui Balancea A. și, cu automobilul acestuia, au părăsit locul săvîrșirii infracțiunii.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *de drept*, faptele inculpaților întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), k) Cod penal – *omorul intenționat săvîrșit în interes material, de două persoane, cu o deosebită cruzime și cu*

scopul de a ascunde o altă infracțiune, și în baza art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, săvârșit cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către acuzatorul de stat, avocatul Burlac C. în interesele succesorului părții vătămate Bulancea V., inculpatul Puțunică Gh. și avocatul Amihalachioae Gh. în interesul acestuia, inculpatul R. Dragan și avocatul Babără O. în numele ultimului.

3.1. Acuzatorul de stat, potrivit apelului declarat, a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Puțunică Gh. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. a), b), f), i), j), k) Cod penal, la detențiune pe viață, iar în baza art. 188 alin. (5) Cod penal, la 12 ani închisoare și în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, a-i cumula pedepsele stabilite și a-i aplica pedeapsa definitivă sub formă de detențiune pe viață, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În privința lui Dragan R. procurorul a solicitat condamnarea lui în baza art. 145 alin. (2) lit. a), b), f), i), j), k) Cod penal, la 20 ani închisoare, iar în baza art. 188 alin. (5) Cod penal - 12 ani închisoare și în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, a-i cumula pedepsele stabilite și a-i aplica pedeapsa definitivă de 25 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis. Or, apelantul a invocat că sentința este ilegală și netemeinică, iar pedeapsa aplicată în privința ambilor inculpați este prea blândă, mai cu seamă la stabilirea cuantumului pedepsei în privința inculpatului Dragan R. instanța nu a ținut cont de art. 7 și 75 Cod penal, în particular, nu s-a avut în vedere caracterul și gradul prejudiciabil a infracțiunilor săvârșite de către acesta, care fac parte din categoria celor excepțional de grave, iar inculpatul nu a recunoscut vina.

3.2. Avocatul Burlac C. acționând în interesele succesorului părții vătămate Bulancea V., a solicitat casarea parțială, în latura penală și civilă, a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Puțunică Gh. și Dragan R. să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin.(2) lit. a), b), f), i), j), k) și art. 188 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea pedepselor, după cum urmează:

- lui Puțunică Gh. detențiune pe viață, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- lui Dragan R. - 25 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Totodată, apelantul a solicitat admiterea acțiunii civile înaintate, și anume, în partea ce ține de repararea prejudiciului moral, cu încasarea în mod solidar de la ambii inculpați a sumei de 2 milioane lei în folosul părții civile Bulancea V., precum și prin același mod să fie încasate și cheltuielile de judecată suportate de apelant.

Apărătorul a menționat că instanța de fond, pe lângă faptul că a reținut aspectele ce țin de gravitatea faptelor comise și că inculpații au recunoscut doar parțial vina, totuși a neglijat aspectul că prejudiciul material nu a fost recuperat, inculpații au premeditat

comiterea infracțiunilor și l-au răpit pe Bulancea A., au știut că victima este întreținătorul familiei nou-create, unde recent se născuse un copil, pe care l-au lăsat fără îngrijirea și afecțiunea unui părinte și că ambii inculpați au fost anterior judecați, și doar izolarea lor pe un termen cât mai îndelungat posibil, ar putea exclude comiterea de către aceștia a altor infracțiuni.

3.3. Avocatul Amihalachioae Gh. acționând în interesul inculpatului Puțuntică Gh., a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Puțuntică Gh. să fie achitat privind învinuirea incriminată lui în baza art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal și să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse minime prevăzută de sancțiunea normei respective, avându-se în vedere personalitatea condamnatului, vârsta, faptul că pentru prima dată a fost atras la răspunderea penală, a recunoscut vina, se caracterizează pozitiv, a contribuit activ la stabilirea adevărului, se căiește sincer de cele săvârșite și și-a cerut scuze față de rudele celui decedat în ședința judiciară în mod public.

Apelantul a menționat că instanța de fond neîntemeiat a respins cererea inculpatului privind examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece el a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și nu a solicitat administrarea de probe noi, nu a însușit automobilul care-i aparținea victimei și l-a imobilizat pe Bulancea A. nu pentru a-l deposeda de bunurile din buzunare, dar pentru a-l duce în pădure, unde l-a legat de un copac și apoi au avut loc toate acțiunile descrise în rechizitoriu, care au fost stabilite în baza declarațiilor date de inculpați.

În opinia apărării nu și-a găsit confirmare învinuirea adusă lui Puțuntică Gh., precum că el ar fi săvârșit omorul victimei cu o deosebită cruzime, circumstanță prevăzută de lit. j) și privitor la calificativul agravant - omorul săvârșit de două sau mai multe persoane, cu scopul de a ascunde o altă infracțiune - lit. i).

La stabilirea pedepsei în privința lui Puțuntică Gh. instanța de judecată nu s-a expus din ce motive este necesară aplicarea anume a pedepsei cu detențiune pe viață și cum această pedeapsă va contribui la corectarea inculpatului, adică fără a ține cont de prevederile art. 78 alin. (1) și (4) Cod penal.

3.4. Avocatul O. Babără acționând în numele inculpatului R. Dragan, a solicitat casarea sentinței în privința lui Dragan R. în baza art. 145 alin. (2) și art. 188 alin. (2) Cod penal și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia ultimul să fie achitat pe capătul de acuzare în baza art. 145 alin. (2) Cod penal, din motivul lipsei în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii respective și aplicarea unei pedepse mai blânde pe capătul de acuzare prevăzut de art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal.

În opinia apărătorului, instanța de fond a încălcat prevederile art. 385 și 389 Cod de procedură penală la judecarea cauzei, deoarece în rezultatul aprecierii probelor, era obligată să reflecte în sentință motivele privitor la admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele și nu în ultimul rând instanța urma să se expună asupra argumentelor invocate de către Dragan R. și apărătorul său.

Instanța de fond a interpretat eronat normele dreptului material, nu a elucidat și nu a

determinat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, nu a ținut cont de eliminarea și excluderea tuturor contradicțiilor existente între declarațiile date de inculpați.

3.5. La 04 august 2014 a declarat apel și inculpatul Puțuntică Gh. și a solicitat anularea sentinței prin care dînsul a fost condamnat la detenție pe viață și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia acestuia să i se stabilească o pedeapsă mai blîndă. Inculpatul a menționat că se căiește de cele săvîrșite și recunoaște parțial vina.

3.6. Inculpatul R. Dragan în cererea de apel a solicitat casarea sentinței în latura penală, cu pronunțarea unei noi hotărîri în această parte, potrivit căreia pe capătul de acuzare imputat în baza art. 145 Cod penal să fie achitat, dat fiind că el nu a participat la săvîrșirea infracțiunii de omor a lui Bulancea A. și nu cunoștea despre infracțiunea comisă de către Puțuntică Gh., iar în baza art. 188 Cod penal să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, pronunțată integral la 06 noiembrie 2014, a fost respins, ca fiind depus peste termen, apelul inculpatului Dragan R. și ca nefondate, apelurile declarate de: procuror, avocatul C. Burlac în numele succesorului părții vătămate V. Bulancea, avocatul Gh. Amihalachioae în numele inculpatului Gh. Puțuntică, avocatul O. Babără în numele inculpatului R. Dragan și inculpatul Puțuntică Gh., cu menținerea sentinței atacate fără careva modificări.

Totodată, a fost admisă acțiunea civilă și s-a dispus încasarea de la Puțuntică Gh. și Dragan R. în beneficiu lui Bulancea V. a cheltuielilor de judecată pentru examinarea cauzei în fond și în apel, în cuantum de 7300 lei.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel, expunîndu-se asupra fiecărei cereri de apel în parte, a reținut că, în ceea ce privește apelul declarat de inculpatul Dragan R., acesta urmează a fi respins, ca fiind declarat peste termen, din motiv că, așa cum rezultă din actele cauzei, sentința instanței de fond a fost pronunțată integral la 24.07.2014, iar apelul a fost declarat la 15.08.2014, adică peste termenul de 15 zile prevăzut exhaustiv de lege, pentru exercitarea acestei căi de atac.

În atare circumstanțe, instanța de apel a constatat că nu există motive de repunere în termen a apelului, de aceea apelul lui Dragan R. urmează a fi respins ca depus peste termen.

În continuare, cu referire la celelalte cereri de apel declarate în cauză, instanța de apel le-a considerat ca depuse în termen și a menționat că acestea urmează a fi respinse ca nefondate, întrucât instanța de fond a apreciat corect situația de fapt și de drept în cauza deferită judecării, ajungînd just la concluzia despre vinovăția inculpaților de săvîrșirea infracțiunilor incriminate, dînd faptelor săvîrșite de Puțuntică Gh. și Dragan R. o încadrare juridică corectă și corespunzătoare materialului probator administrat și cercetat în cadrul ședințelor de judecată.

Instanța de apel a conchis că circumstanțele de fapt indicate în rechizitoriu și reținute în sarcina inculpaților s-au adevărit din totalitatea de probe acumulate în cauza penală, iar instanța de fond corect a respins poziția inculpatului R. Dragan prin care

dînsul a negat participarea lui la comiterea infracțiunii de omor a lui Bulancea A., or dînsul a arătat locul unde a fost omorîță și înmormîntată victima. Totodată, au fost apreciate critic de instanță și afirmațiile, precum că timp de o oră Dragan R. a stat departe de locul unde s-a comis infracțiunea, întrucît din afirmațiile ultimului rezultă că pînă la întoarcerea lui Puțunică Gh. el a rămas să păzească victima care era încă în viață. De altfel, el nu putea să nu vadă cînd complicele său a luat ciocanul din mașină și cu ce scop ar fi făcut acest lucru și care era rolul prezenței sale la comiterea faptei infracționale. Dragan R. personal era direct cointeresat în al omorî pe Bulancea A. din interes material ori au comis un act de tîlhărie.

În continuare, instanța de apel a specificat că, instanța de fond corect a reținut că prin raportul de expertiză medico-legală nr.129/1736, din 31.10.2013, s-a constatat că cauza nemijlocită a decesului cet. Bulancea A. a fost trauma cranio-cerebrală deschisă și ținînd cont de faptul că motivele și metodele omorului au o importanță deosebită pentru aprecierea corectă a celor săvîrșite și pentru stabilirea pedepsei în privința inculpaților, instanța de fond corect a conchis că omorul victimei a fost săvîrșit de către Puțunică Gh. și Dragan R. cu intenție indirectă, dat fiind faptul că făptuitorii își dădeau seama că pun în pericol viața unei alte persoane, au prevăzut că această faptă poate duce la moartea altei persoane și în mod conștient au admis-o și au dorit ca moartea să survină în mod subit urmărind un interes material.

Cu referire la calificarea acțiunilor inculpaților în baza art.145 alin.(2) lit. a) Cod penal, instanța de apel a considerat că existența agravantei date nu și-a găsit confirmare, dat fiind că făptuitorii au dispus de un timp suficient, ei însă nu au întreprins nici un act de pregătire a omorului. Intenția de a săvîrși omorul a apărut spontan, fără ca făptuitorii să întreprindă din timp măsuri pentru a se pregăti de această infracțiune. În speța dată, prin probele administrate, s-a constatat că de către inculpați au fost săvîrșite acțiuni de pregătire pentru infracțiunea de tîlhărie.

La fel, în speța dată, instanța de fond just a concluzionat că este aplicabilă circumstanța agravantă, prevăzută la art.145 alin.(2) lit. b) Cod penal, reieșind din aceea că în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că potrivit contractului de împrumut nr. 4190 din 10.07.2013, încheiat între Puțunică Gh. și Bulancea A., autentificat la notarul public A. Patlavschi, inculpatul a luat cu titlul de împrumut de la cet. Bulancea A. suma de 25000 lei, pînă la data de 10.08.2013. Astfel, lui Puțunică Gh. îi revenea obligația legală de a achita datoria contractuală, iar nedorința de a executa obligația dată a fost cea care a alimentat intenția inculpatului de a comite omorul lui Bulancea A. Omorul săvîrșit din interes material își atestă prezența și din considerațiunile, că potrivit procesului-verbal de ridicare a recipisei de la Puțunică A., potrivit căreia Bulancea A. a primit de la Puțunică Gh. suma de 25 000 lei, la data de 03 august 2013, cu semnătura executată din numele lui Bulancea A. Însă, potrivit raportului de expertiză grafoscopică nr.1883 din 24.10.2013, s-a constatat că semnătura investigată a fost executată în condiții neobișnuite de scriere de către executor, dar faptul că pe parcurs nu s-au manifestat tremurături ale firului grafic, frînturi de elemente, dereglări, corectări, reluări, întreruperi în special la executarea liniilor drepte, vorbește despre faptul conducerii mîinii executorului de către o

altă persoană. În concluzie expertul a expus că textul: „*Recipisă, Declar că eu, Bulancea A., bul: A01132188, am primit de la Puțuntică Gh., bul: A02192426 suma de 25000 lei. 03.08.2013*” a fost executat de către Puțuntică Gh., iar semnătura de la numele lui Bulancea A., de sub textul recipisei respective a fost executată de Bulancea A., mâina lui fiind condusă de o altă persoană.

În continuare, cu referire la calificarea acțiunilor inculpaților în baza art. 145 alin.(2) lit. f) Cod penal, s-a menționat că instanța de fond just a conchis asupra excluderii din învinuire a agravantei date, reieșind din aceea că obiectul juridic special al răpirii persoanei îl formează relațiile sociale cu privire la „*libertatea fizică*” a persoanei. Prin libertatea fizică trebuie de înțeles posibilitatea persoanei de a se mișca, de a circula și de a activa după voință proprie, în limitele stabilite de normele juridice.

În speță, nu poate fi reținută prezența acestei circumstanțe agravante - omorul săvârșit cu răpirea persoanei, dat fiind faptul că instanța de judecată a stabilit cu certitudine, că victima Bulancea A., aflându-se în mun. Chișinău la intersecția str. Mircea cel Bătrîn - str. Igor Vieru a acceptat propunerea lui Puțuntică Gh. de a se deplasa în regiunea or. Călărași pentru a efectua o eventuală afacere profitabilă. Bulancea A. a mers la volanul automobilului său de model „Fiat Stil”, cu numerele de înmatriculare UN BD 181, fără să fie reținut sau răpit. Răpirea lui Bulancea A. nu a fost făcută pe ascuns, iar rudele acestuia nu au fost contactate de către făptuitori. Acuzatorul de stat nu a probat prin probe concludente și pertinente că victima a fost reținută de către inculpați contrar voinței ei.

Instanța a apreciat că omorul se consideră săvârșit de două sau mai multe persoane atît în cazul în care la comiterea faptei au participat în comun doi sau mai mulți coautori, în lipsa unei înțelegeri prealabile între ei, cît și în cazul în care la comiterea faptei au luat parte doi sau mai mulți coautori, care s-au înțeles în prealabil despre săvîrșirea în comun a omorului. Lipsa sau prezența înțelegerii prealabile dintre făptuitori nu poate influența calificarea celor săvîrșite în baza art. 145 alin. (2) lit. i) Cod penal, dar poate fi luată în considerație la individualizarea pedepsei.

Astfel, corect s-a reținut, că la comiterea omorului lui Bulancea A., în lipsa înțelegerii prealabile între făptuitori, au participat, ca autor Puțuntică Gh., iar în calitate de complice Dragan R., această concluzie a fost formulată reieșind din probele administrate și verificate minuțios de către instanță.

Deși aceste circumstanțe nu au fost recunoscute în ședința de judecată de către inculpatul Dragan R., declarațiile ultimului în partea că nu s-a aflat la fața locului în timpul și după comiterea infracțiunii de omor de către Puțuntică Gh. au fost apreciate critic.

Reieșind din modul și mijloacele cu care a fost comisă infracțiunea de omor, de gradul leziunilor, de numărul mare al acestora, de acțiunile la care victima a fost supusă, instanța corect a concluzionat că în acțiunile inculpaților se conține semnul calificativ agravant - omorul, săvîrșit cu o deosebită cruzime.

După care, instanța de apel a menționat că, în cazul omorului lui Bulancea A., instanța de fond just a concluzionat că în acțiunile inculpaților este prezentă circumstanța

agravantă prevăzută la art.145 alin. (2) lit. k) Cod penal, dat fiind faptul că în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat existența în acțiunile făptuitorilor a dovezii scopului urmărit – ne dorința executării obligației legale de a rambursa împrumutul bănesc și acest scop a fost atins, fapt ce este suficient pentru calificarea respectivă.

Prin urmare, față de cele ce preced, instanța de apel a statuat asupra corectei calificări reținute în sarcina inculpaților de către prima instanță în baza art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), k) Cod penal.

În ceea ce privește învinuirea imputată lui Puțunică Gh. și Dragan R. în baza art. 188 alin. (5) Cod penal, instanța de apel fiind solidară cu soluția instanței de fond privind încadrarea juridică a acțiunilor acestora în baza art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, a specificat în vederea susținerii acestei statuări că, ținând cont de lipsa unor probe temeinice și de principiul prezumției nevinovăției, instanța constată că nu a fost probată intenția premeditată a inculpaților de a sustrage bunuri în proporții deosebit de mari de la Balanța A.

Mai mult ca atât, instanța de fond, cât și instanța de apel au conchis că nu s-a dovedit intenția inculpaților de sustragere a automobilului victimei, ori imediat după comiterea actului de tâlhărie și omorului dînșii au abandonat automobilul ce aparținea lui A. Balanța deși erau în posesia lui și aveau posibilitate de a utiliza sau vinde.

Conform probelor administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești s-a dovedit intenția inculpaților de a sustrage bunurile cu scopul de a obține profit. Anume din aceste considerente dînșii 1-au atacat pe Balanța A., Puțunică Gh. folosind un cuțit de bucătărie, iar Dragan R. cu o funie pe care a aplicat-o în regiunea mâinilor victimei, imobilizându-l și cerându-i să li se transmită banii.

Prin probele administrate și cercetate în cadrul cercetării judecătorești, instanța de judecată a stabilit că fapta prejudiciabilă săvârșită de inculpați a fost alcătuită din două acțiuni: acțiunea principală exprimată în sustragerea în formă consumată a bunurilor materiale și acțiunea adiacentă, care a constat în atacul săvârșit asupra persoanei, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanelor agresate.

La fel, instanța a reținut, că în acțiunile inculpaților se conține și semnul agravant - cu aplicarea armei, deoarece prin probele administrate s-a constatat că inculpații au comis infracțiunea imputată avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosind un cuțit în calitate de armă.

Cu privire la soluționarea acțiunii civile înaintate în cadrul procesului penal, instanța de apel a conchis că aceasta just a fost soluționată de instanța de fond, cu dispunerea încasării, în mod solidar, de la Puțunică Gh. și Dragan R., a sumei de 62105,10 lei, 10 bani și 10 Euro, convertiți în lei la data plății, cu titlu de prejudiciu material și suma de 250 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Prejudiciul moral nu este un bun material și prin urmare, evaluarea mărimii acestuia este dificilă și ține în mod individual de persoana fiecăruia.

Ținînd cont de cele expuse, instanța just a admis acțiunea civilă în partea încasării

prejudiciului moral parțial în mărime de 250 000 lei, considerînd că această sumă va avea efect compensatoriu pentru rudele victimei.

Verificînd legalitatea și temeinicia pedepsei stabilite inculpaților, și anume, cea sub formă de închisoare pe viață în privința lui Puțuntică Gh. și cea de 20 ani în privința lui Dragan R. instanța de apel a menționat că quantumul pedepsei stabilite și modalitatea de executare a acesteia este corectă și conformă legii penale.

Prin urmare, instanța de apel a considerat că, în prezenta cauză au fost luate în considerațiile toate criteriile de individualizare a pedepsei penale, precum și faptul că a fost reținută ca circumstanță agravantă provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, iar circumstanțe atenuante nu au fost.

Astfel, s-a considerat posibilă corectarea și reeducarea inculpaților doar prin izolarea lor reală de societate, stabilindu-i lui Puțuntică Gh. pedeapsă cu detențiune pe viață, iar lui Dragan R. închisoarea în limita sancțiunii legilor penale vizate.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanței de apel, procurorul Dorina Tăut, succesorul părții-vătămate V. Bulancea, inculpatul Puțuntică Gh. și avocatul Gh. Amihalachioaie în numele acestuia, inculpatul Dragan R. și avocatul O. Babără în numele acestuia, au declarat recursuri ordinare.

6.1. Acuzatorul de stat în recursul ordinar declarat solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel în privința lui Puțuntică Gh. și Dragan R., cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată, din motiv că instanța nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate în apelul procurorului.

În esență, decizia instanței de apel este considerată neîntemeiată de către procuror din motivul excluderii semnelor calificative - lit. a) și f) de la alin. (2) al art. 145 Cod penal și reîncadrarea acțiunilor inculpaților din art. 188 alin. (5) Cod penal, în cele prevăzute de art.188 alin. (2) lit. e) Cod penal, totodată fiind criticată decizia și în partea individualizării pedepsei aplicate în privința inculpatului Dragan R.

Așadar, recurentul opinează că instanța de apel a dat o apreciere juridică greșită probelor prezentate de partea acuzării și nu a analizat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunilor înscrinate prin rechizitoriu.

Decizia instanței de apel procurorul o consideră neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești și contravine prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală. Mai mult, recurentul opinează că din probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești, cu certitudine s-a stabilit, că inculpații au comis omorul lui Bulancea A. cu premeditate, avînd un plan bine chibzuit, din timp au pregătit uneltele și mijloacele pentru comiterea omorului, acționînd cu intenție directă, iar instanțele ierarhic inferioare neîntemeiat au exclus aceste semne calificative din învinuirea imputată atît lui Puțuntică Gh., cît și lui Dragan R.

Or, din toate probele examinate și cercetate de către prima instanță și instanța de apel s-a constatat indubitabil, că inculpații au acționat cu intenție directă și au urmărit și acceptat producerea consecințelor grave, și anume decesul victimei Bulancea A. Faptul

că inculpații au acționat cu intenție directă, a fost constatat și de către instanța de apel, atunci când a descris latura subiectivă a infracțiunii de omor comisă de către inculpați cu intenție directă, și anume menționând că dînșii: „ ... *au prevăzut că această faptă poate duce la moartea altei persoane și în mod conștient au admis-o și au dorit moartea să survină în mod subit.*”

De asemenea, în cazul omorului lui Bulancea A., partea acuzării consideră că în acțiunile inculpaților este prezent semnul calificativ al infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. f) Cod penal - omor săvârșit prin răpirea persoanei, deoarece inculpații au inventat un motiv pentru a obține încrederea victimei și au determinat-o să accepte să meargă cu dînșii în direcția solicitată, adică au săvârșit răpirea unei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere.

De asemenea, este important de reținut că inculpații au recunoscut faptul, că l-au dus în eroare pe Bulancea A., ademenindu-l să meargă cu ei în pădurea din or. Călărași, inventînd pretextul încheierii unei afaceri profitabile. Ajungînd în pădure, inculpații l-au privat de libertate pe Bulancea A., l-au amenințat cu cuțitul, l-au imobilizat, legîndu-i mîinile, apoi legîndu-l de copac, toată această perioadă, victima fiind în imposibilitate de a se mișca, fiind capturat contrar voinței sale.

Așadar, recurentul susține că instanța de apel nu s-a expus asupra motivului invocat de acuzatorul de stat, precum că răpirea unei persoane poate avea loc de către făptuitori și prin inducerea victimei în eroare sau înșelăciune cu referire la scopul deplasării acestuia, care a avut ca finalitate privarea ilegală a ei de libertate, așa cum a fost în cazul lui Bulancea A.

La fel, reieșind din actele cauzei procurorul menționează că inculpați au comis atacul tîlhăresc asupra lui Bulancea A. pentru a intra în posesia automobilului acestuia de model „Fiat Stil”, la prețul de 6000 euro, cauzîndu-i astfel un prejudiciu material în proporții deosebit de mari victimei. Din aceste considerente se consideră că instanțele inferioare eronat au reîncadrat acțiunile lui Puțuntică. Gh. și Dragan R. din art. 188 alin. (5) Cod penal, în cele prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Nu suportă critică nici măsura de pedeapsă stabilită de către instanța de fond inculpatului Dragan R., fiindu-i stabilită o pedeapsă prea blîndă de 17 ani pentru comiterea omorului lui Bulancea A.

Instanța de fond și cea de apel pe lîngă faptul că a reținut aspectele ce ține de gravitatea faptelor comise și că Dragan R. a recunoscut doar parțial vina, totuși a neglijat aspectul că prejudiciul material nu a fost recuperat de către inculpați, dînșii au premeditat comiterea infracțiunilor și l-au răpit pe Bulancea A., au știut că victima este întreținătorul familiei nou create unde recent se născuse un copil, pe care l-au lăsat fără îngrijirea și afecțiunea unui părinte necesare pentru dezvoltarea copilului și că ambii inculpați au fost anterior judecați, și doar izolarea lor pe un termen îndelungat, ar putea exclude comiterea de către dînșii a unor noi infracțiuni cu cauzarea suferințelor și durerilor enorme, prin pierderea persoanelor dragi.

De drept, procurorul își întemeiază recursul ordinar declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10, 12) Cod de procedură penală.

6.2. Succesorul părții vătămate și partea civilă, în recursul ordinar declarat, solicită casarea parțială în latura penală și civilă a sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Puțunică Gh. și Dragan R. să fie recunoscuți vinovați în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 145 și 188 Cod penal, cu menținerea condamnării în privința lui Puțunică Gh. - detențiune pe viață, iar lui Dragan R., prin cumularea pedepselor să-i fie stabilită pedeapsa definitivă de 25 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis în privința ambilor.

Totodată, recurenta solicită admiterea acțiunii civile înaintate de avocatul Burlac C. în interesele ei, în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral în cuantum de 2 milioane lei, care urmează a fi achitați în mod solidar de inculpați.

În esență, recurenta menționează că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, mai mult în decizie instanța de apel pe pagina 17 se specifică că: „...*circumstanțele de fapt dictate în rechizitoriu și reținute în sarcina inculpaților în prezenta decizie s-au adevărit din totalitatea de probe acumulate la cauza penală: parțial declarațiile inculpaților date în cadrul anchetei preliminare cât și în instanță, declarațiile succesorului părții vătămate, declarațiile martorilor, materialele dosarului...*”

De aici, se denotă că soluția dispusă de instanța de apel, prin care a fost menținută excluderea din vinovăția inculpaților a lit. a) și f) din alin. (2) al art. 145 Cod penal și au fost recalificate acțiunile lor din art. 188 alin. (5) Cod penal, în cele prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, se contrazice cu cele expuse în motivarea deciziei, cu privire la faptul că circumstanțele descrise în rechizitoriu s-au adevărit prin totalitatea de probe.

În continuare, recurenta a specificat în textul recursului critici similare celor enunțate de procuror în recursul său, menționând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar inculpații au comis infracțiunea de omor în concurs cu infracțiunea de tâlhărie în proporții deosebit de mari.

Subsidiar celor ce preced, Bulancea V. a specificat că instanțele inferioare nu au soluționat acțiunea civilă înaintată de aceasta, iar prejudiciul dispus spre încasare în beneficiul ultimei, în cuantum de 250 000 lei, nu prezintă o satisfacție echitabilă și nu este suficient pentru acoperirea daunelor psihice și morale suferite de familia ultimei.

De drept, recurenta își întemeiază recursul ordinar declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6.3. Inculpatul Puțunică Gh. solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acesta să fie achitat de învinuirea incriminată în baza art. 188 Cod penal, iar de la celălalt capăt de învinuire să se excludă semnele calificative - lit. j), i), k) din alin. (2) al art. 145.

În esență, recurentul în cererea de recurs își exprimă dezacordul cu încadrarea juridică a faptelor săvârșite de dînsul, specificînd că condamnarea lui în baza art. 188 Cod penal, îl plasează în situația cînd pentru săvârșirea aceluiași fapte s-a acordat o dublă valență juridică, iar condamnarea lui în baza art. 145 alin. (2) lit. i), j), k) Cod penal, nu este probată de către acuzatorul de stat, învinuirea este bazată pe presupuneri și toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează în favoarea inculpatului.

Recurentul menționează că se consideră vinovat de săvârșirea infracțiunii de omor în

privința lui A. Bulancea, se căiește sincer de cele comise și consideră că cuantumul prejudiciului încasat de instanța de judecată de la acesta este exagerat de mare, dînsul neavînd posibilitate reală să-l achite.

De asemenea, recurentul invocă că conținutul probelor acumulate în cauză și cercetate de către instanțe au fost denaturate de către acuzatorul de stat și instanțe, fiind interpretate în favoarea probării învinuirii incriminate, ceea ce contrazice normelor procesual-penale care stipulează că fiecare probă trebuie analizată și apreciată în parte, din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei.

6.4. Potrivit recursului ordinar declarat de avocatul Amihalachioaie Gh., în numele inculpatului Gh. Puțuntică, acesta solicită casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, cu adoptarea unei decizii de achitare în privința lui Puțuntică Gh. în baza art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal și recunoașterea acestuia vinovat de săvîrșirea infracțiunii prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse minime prevăzute de sancțiunea normei respective, luînd în considerație personalitatea condamnatului, vîrsta acestuia, că anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, a contribuit activ la stabilirea adevărului în cauza dată, a recunoscut vina, se căiește sincer de cele săvîrșite, și-a cerut public scuze față de rudele celui decedat în ședința judiciară și lipsesc careva circumstanțe agravante prevăzute la art. 77 Cod penal.

În particular, se constată că recurentul critică sentința și decizia instanței de apel susținînd că instanțele și-au depășit atribuțiile sale la judecarea cauzei și, prin derogare de la prevederile art. 325 Cod de procedură penală, au reformulat învinuirea imputată inculpaților prin rechizitoriu, constatînd altfel decît în actul de învinuire faptele săvîrșite de aceștia și încadrîndu-le în norme juridice diferite.

La fel, recurentul a invocat că instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei adoptate, s-a expus din punct de vedere mai mult teoretic, după cum a procedat și instanța de fond, de altfel, la emiterea sentinței, copiind integral opinia expusă în manualul de drept penal, volumul I, pagina 179 (autori Sergiu Brînză, Vitalie Stati), fapt invocat în apelul părții apărării și care, la fel, a fost trecut cu vederea și de către instanța de apel, care la rîndul ei a expus pagini întregi a unor conținuturi din articole a Codului penal și Codului de procedură penală, care nu au tangență cu examinarea cauzei în speță și cu apelurilor depuse. Așa s-a procedat la paginile 22-23, 25 ale deciziei contestate, unde s-a adus integral conținutul art. 8 alin. (2), (3), 24 alin. (2), 53 alin. (1), art. 384, 385 Cod de procedură penală.

În același mod general și teoretic s-a expus instanța de apel privitor la agravantele calificative ale alin. (2) din art. 145 Cod penal, și anume privitor la săvîrșirea omorului intenționat de două persoane - lit. i), cu o deosebită cruzime - lit. j) și cu scopul de a ascunde o altă infracțiune - lit. k).

La acest capitol ambele instanțe și-au expus opinia în favoarea învinuirii, care nu a concretizat în ce constă, în speță, aceste calificative și care din acțiunile concrete ale lui Puțuntică Gh. se încadrează în aceste calificative și care este suportul probant al concluziilor date.

La caz, se mai constată că instanțele formal și-au exercitat funcția de înfăptuire a

justiției în mod echitabil și au acceptat concluziile organului de urmărire penală în defavoarea inculpatului, prin ce au încălcat flagrant principiile generale ale procesului penal stipulate de art. 19 și 26 Cod de procedură penală și art. 6 din CEDO - dreptul la un proces echitabil.

Totodată, recurentul menționează că a invocat în apelul său despre aceea că Puțuntică Gh. și-a recunoscut vina în săvârșirea intenționată a omorului lui Bulancea A. din interes material, infracțiune prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. b) Cod penal și pentru el nu contează celelalte calificative ale aceluiași aliniat, sau acțiunile calificate în baza art. 188 Cod penal, deoarece el în instanța de judecată a declarat că este conștient de faptul săvârșirii unei infracțiuni pentru care este prevăzută cea mai aspră pedeapsă penală - detențiune pe viață și că este gata pentru a ispăși pedeapsa pentru cele săvârșite, însă dorește să comunice amănunțit despre toate acțiunile pe care le-a săvârșit în cauza dată, fiindcă se căiește de cele comise și dorește să fie stabilit adevărul.

Cu toate că instanțele de fond și de apel nu au indicat în hotărârile adoptate dezacordul cu declarațiile depuse de Puțuntică Gh. și au recunoscut în parte unele calificative agravante ca fiind incorecte incluse în învinuirea adusă de către partea acuzării, în același timp au recunoscut alte calificative agravante, care nu rezultă din declarațiile lui Puțuntică Gh. și această situație permite de a concluziona că instanțele judiciare neadecvat și parțial au analizat și au examinat aceste declarații în calitate de probe, iar această atitudine trezește dubii.

În continuare, recurentul specifică că, a mai invocat în apel că instanța de fond nu s-a expus și privitor la necesitatea stabilirii pedepsei de detențiune pe viață și cum această pedeapsă va contribui la corectarea condamnatului, mai mult nu a ținut cont la stabilirea pedepsei de prevederile art. 78 alin. (1) și (4) Cod penal, când nu se stabilește pedeapsa maximă prevăzută de articolul corespunzător, iar pedeapsa maximă poate fi stabilită în cazul în care există numai circumstanțe agravante în conformitate cu prevederile alin. (3) al art. 78 Cod penal.

În consecință, apărătorul aduce la cunoștința Curții Supreme de Justiție, că instanța de apel nu și-a onorat atribuțiile sale de instanța de judecată, nu a examinat apelul depus de partea apărării, nu a înlăptuit justiția în cauza deferită judecării, nu a examinat și nu a soluționat speța în mod echitabil, dar a copiat integral sentința de condamnare în privința lui Puțuntică Gh., încălcând flagrant principiile generale ale procesului penal, stipulate de art. 7, 8, 19, 24, 26 Cod penal, dreptul constituțional - accesul liber la justiție, stipulat în art. 20 din Constituția RM și art. 6 al CEDO - dreptul la un proces echitabil.

6.5. Inculpatul Dragan R., în recursul ordinar declarat, solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel în partea condamnării lui în baza art. 145 și 188 Cod penal, invocând că instanțele la judecarea cauzei au încălcat prevederile art. 8 alin. (2) și (3), 24 alin. (2) și 384 alin. (4) Cod de procedură penală, iar partea acuzării nu a adus probe indubitabile privind învinuirea incriminată inculpatului și susținută în fața instanței.

Recurentul a mai menționat că, în opinia sa, este inadmisibilă situația când instanța fiind deferită cu judecarea unei cauze penale în care sunt mai mulți coinalpați, s-a referit evaziv și general asupra învinuirii imputate acestora și *per contrario* nu a făcut o analiză

minuțioasă privitor la gradul de implicare a fiecărui inculpat în săvârșirea infracțiunii, rolul pe care aceștia l-au avut, intenția, scopul urmărit de fiecare.

În continuare, inculpatul a expus în textul recursului versiunea proprie cu privire la circumstanțele de fapt care au avut loc și consideră că vinovăția sa privitor la participația la săvârșirea infracțiunilor de omor și tâlhărie nu a fost demonstrată, iar faptul că dînsul a cunoscut despre locul unde a fost îngropată victima nu demonstrează cu certitudine și participația lui la comiterea omorului, mai mult că informația respectivă i-a fost comunicată de celălalt inculpat Puțunică Gh., or dînsul a afirmat același lucru în fața instanței.

Din considerentele expuse supra, recurentul solicită pronunțarea unei hotărîri de achitare în privința sa pe capătul de învinuire imputat în baza art. 145 Cod penal și menținerea condamnării în baza art. 188 Cod penal, cu stabilirea în limitele sancțiunii normei respective a unei pedepse neprivative de libertate.

6.6. Potrivit recursului ordinar declarat de avocatul O. Babără, în numele inculpatului Dragan R., acesta solicită casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Apărătorul consideră că nici instanța de fond, nici instanța de apel nu au cercetat în cadrul ședinței de judecată careva probe concludente și pertinente, care ar fi putut fi puse la baza unei sentințe de condamnare în privința inculpatului Dragan R.

Astfel, recurentul consideră că circumstanța că Dragan R. a arătat organului de urmărire penală locul unde a fost îngropat Bulancea A. nu poate servi ca bază materială de condamnare a acestuia în temeiul art. 145 Cod penal, întrucît faptul că Dragan R. nu cunoștea locul unde a fost omorît și îngropat Dragan R. a fost probat prin declarațiile inculpaților date în cadrul ședinței de judecată. Or, Puțunică Gh. peste cîteva zile după săvârșirea infracțiunii de omor a cumpărat cîteva saci de pietriș și s-a deplasat la locul unde a fost îngropat Bulancea A. și a acoperit porțiunea dată cu pietriș, avînd teamă ca cîinii vagabonzi să nu găsească cadavrul lui Bulancea A. Despre aceasta Puțunică Gh. ia comunicat lui Dragan R. și anume acest indiciu i-a permis ultimului să găsească locul unde a fost îngropat Bulancea A.

Este de menționat că instanța de apel a ajuns la concluzia că „... *prezența fizică a lui Dragan R. alături de făptuitorul Puțunică Gh., la locul și în momentul săvîrșirii de către acesta a omorului constituie în opinia instanței complicitate la infracțiunea de omor.*”

Prin concluzia respectivă instanța de apel a ignorat prevederile din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvîrșite prin omor nr. 11 din 24.12.2012, în care este stipulat că simpla prezență fizică a unei persoane alături de făptuitor, la locul și în momentul săvîrșirii de către acesta a omorului nu constituie coautorat.

De asemenea, s-a menționat faptul că nici în actul de învinuire, nici de către instanța de fond și cea de apel, în hotărîrile sale, nu a fost indicat unde a avut loc înțelegerea între inculpați și dacă a avut loc ce formă a îmbrăcat sau prin ce acțiuni a fost încheiată.

Inexistența acestor probe în dosarul penal, obligau instanțele să aprecieze critic probatoriul obținut în cadrul urmăririi penale și urma să fie dispusă achitarea lui Dragan R., pe acest capăt de învinuire.

De asemenea, recurentul opinează că instanțele la judecarea cauzei în privința lui Dragan R. au încălcat principiul prezumției nevinovăției, pe când legea procesual-penală stabilește că răsturnarea prezumției nevinovăției sau concluziile despre vinovăția persoanei despre săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii, care nu pot fi înlăturate legal, se interpretează în favoarea bănuितului, învinuitului, inculpatului.

De drept, recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate și expune următoarele considerente în vederea susținerii acesteia statuări.

Pornind de la aceea că, în cauza deferită judecării, există mai multe recursuri, și anume cele declarate de acuzatorul de stat și succesorul părții vătămate și cele declarate de inculpați și apărătorii acestora, instanța de recurs se va referi mai întâi asupra recursurilor declarate de partea acuzării așa cum este prevăzut în legea procesual-penală și apoi se va expune și asupra celor declarate de partea apărării, relevând în partea descriptivă a prezentei decizii argumentele cu privire la soluția de inadmisibilitate adoptată pe marginea acestora.

7.1. Așadar, pornind de la expunerea argumentelor privitor la soluția de inadmisibilitate a recursurilor declarate de partea acuzării Colegiul penal amintește că potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute exhaustiv de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Examinând cauza prin prisma criticilor formulate, circumscrise cazurilor de casare prevăzute de pct. 6), 10) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal apreciază recursurile ordinare declarate de partea acuzării ca fiind nefondate, având în vedere în aceste sens următoarele considerente.

În primul rând amintim că pct. 6) menționat, stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței. Pct. 10) prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate

contrar prevederilor legale și pct. 12) poate fi invocat de recurent în cazul în care se constată că la judecarea cauzei a fost admisă de către instanțele ierarhic inferioare eroarea de drept - când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În esență, recurenții critică soluția instanței de apel, de altfel și cea a primei instanțe, din considerentul că instanțele au recalificat acțiunile inculpaților din prevederile art. 188 alin. (5) Cod penal, în cele prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, din motiv că nu a fost demonstrat de partea acuzării scopul cupidității infractorilor în însușirea automobilului ce aparținea victimei și, tot aici, se reține că recurenții nu sunt de acord cu excluderea semnelor calificative incriminate inculpaților de la lit. a) și f) din alin. (2) art. 145 Cod penal.

Astfel, în probarea alegațiilor invocate, recurenții au descris în conținutul recursurilor un șir de probe, care în opinia lor nu au fost apreciate de instanța de apel la justa valoare sau au fost apreciate unilateral, creîndu-se astfel impresia că instanța este părtinitoare.

Însă, verificînd materialele dosarului în raport cu criticele enunțate, Colegiul penal conchide că la judecarea apelurilor instanța a examinat prezenta cauză penală sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă privitor la menținerea condamnării în privința inculpaților în baza art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), k) Cod penal și 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, soluția instanței fiind argumentată și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în cauză.

Prin urmare, cu referire la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse desfășurat în pct. 4 din prezenta decizie.

În același context, în vederea respingerii argumentelor din recursuri privitor la chestiunea de apreciere eronată a probelor, Colegiul penal amintește că la etapa judecării recursului ordinar nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acesta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond și de apel. Deci, instanța de recurs nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea condamnării inculpaților privind învinuirea imputată acestora prin rechizitoriu.

Mai mult, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la această etapă instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în cauză.

Totodată, Colegiul penal pe această linie de considerente specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi

influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs. Or, în fapt și în drept, decizia instanței de apel corespunde tuturor normelor de drept procesual penal.

Autorii recursurilor invocă că instanțele au apreciat unilateral probele administrate, însă din actele cauzei se constată că instanțele de fond și cea de apel le-au creat părților condițiile necesare, cercetînd probele așa cum au fost prezentate de părți și au conchis corect asupra circumstanțelor de fapt ale cauzei, efectuînd o încadrare juridică corectă.

Tot în acest context, Colegiul penal reține că, după cum rezultă din prevederile art. 314 Cod de procedură penală, instanța de judecată este obligată, în procesul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit și sub toate aspectele, probele prezentate de părți, creîndu-le acestora condiții necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurenți, Colegiul penal verificînd materialele dosarului specifică că, judecînd apelurile instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, adoptînd o soluție corectă de menținere a sentinței prin care s-a dispus condamnarea inculpaților în baza art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), k) Cod penal și art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpații au săvîrșit infracțiunile de omor și tâlhărie.

Cît privește critica subsidiară invocată de recurenți precum că instanța de apel la judecarea apelului declarat de partea acuzării nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul penal menționează că motivarea hotărîrii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîrii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice în baza art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), k) și art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Tot aici, relevant este și faptul că, instanța de apel just a interpretat prevederile legale ce țin de modificarea învinuirii incriminate inculpaților și excluderea lit. a) și f) din alin. (2) al art. 145 Cod penal incriminate acestora prin actul de învinuire.

Astfel, făcînd o analiza minuțioasă a materialelor cauzei, Colegiul penal constată că alegațiile recurenților privitor la pretinsa eroare judiciară reținută la calificarea juridică a acțiunilor din sarcina inculpaților sunt vădit nefondate, iar instanța de apel, de altfel și cea

de fond, corect și-au motivat soluția de respingere a argumentelor invocate de acuzatorul de stat și succesorul părții vătămate în acest sens.

Pe această linie de considerente, subsidiar la cele menționate de instanța de apel, Colegiul penal expune următoarele argumente în susținerea concluziei de inadmisibilitate a recursurilor declarate prin prisma criticilor aduse referitor la încadrarea juridică a faptelor deduse judecării.

Așadar, din actele cauzei rezultă că, potrivit rechizitoriului, în sarcina inculpaților s-a reținut săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. a), b), f), i), j), k) Cod penal.

După care, instanța de fond, judecând cauza, a ajuns la concluzia de a exclude din învinuire semnele calificative incriminate inculpaților, și anume cele prevăzute de lit. a) și f), argumentându-și soluția prin aceea că:

“În acest caz premeditarea nu poate fi reținută, dat fiind faptul că cu toate că făptuitorii au dispus de un timp suficient, ei însă nu au întreprins nici un act de pregătire a omorului. Intenția de a săvârși omorul a apărut spontan fără ca făptuitorii să întreprindă din timp măsuri pentru a se pregăti de această infracțiune. În speța data, prin probele administrate, s-a constatat că de către inculpații Puțuntică Gh. Și Dragan R. au fost săvârșite acțiuni de pregătire pentru infracțiunea de tâlhărie.”

Instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei adoptate, referindu-se la săvârșirea infracțiunii de omor cu premeditate a specificat că: *“În acest caz, premeditarea nu poate fi reținută, dat fiind faptul că cu toate că făptuitorii au dispus de un timp suficient, ei însă nu au întreprins nici un act de pregătire a omorului. Intenția de a săvârși omorul a apărut spontan, fără ca făptuitorii să întreprindă din timp măsuri pentru a se pregăti de această infracțiune. În speța dată, prin probele administrate, s-a constatat că de către inculpații Puțuntică Gheorghe și Dragan Roman au fost săvârșite acțiuni de pregătire pentru infracțiunea de tâlhărie.”*

Prin urmare, Colegiul penal amintește că *Hotărîrea Plenului CSJ nr. 11 din 24 decembrie 2012 cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor*, în mod particular, analizează tipologia omorului, și anume: cu premeditare, din interes material, cu răpirea sau luarea ca ostatic a persoanei, asupra a două sau mai multe persoane, de două sau mai multe persoane, cu scopul de a deghiza o altă faptă infracțională etc.

În lumina acestor prevederi legale reiterăm că la aplicarea răspunderii în baza lit. a) alin. (2) art. 145 Cod penal, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții:

1. trecerea unui interval de timp din momentul luării hotărîrii de a săvârși omorul și pînă la momentul executării infracțiunii;

2. în acest interval de timp făptuitorul trebuie să mediteze, să-și concentreze forțele sale psihice în vederea asigurării reușitei acțiunii sale;

3. în acest interval de timp făptuitorul trebuie să treacă la săvârșirea unor acte de pregătire de natură să întărească hotărîrea luată și să asigure realizarea ei.

Premeditarea în sensul prevederii de la lit. a) alin. (2) art. 145 Cod penal nu trebuie identificată cu intenția premeditată. Pentru a exista premeditare nu este suficient ca făptuitorul să fi luat pur și simplu mai dinainte hotărârea de a omorî. În acest caz, vom avea o intenție premeditată care nu poate conta, de una singură, la calificarea faptei de omor conform lit. a) alin. (2) art. 145 Cod penal. Existența agravantei prevăzute de această normă presupune prezența unui complex de condiții de realizare a premeditării, care privesc atât latura subiectivă, cât și latura obiectivă a infracțiunii.

În cazul nostru, omorul săvârșit a format concurs cu o altă infracțiune. Prin urmare, pentru a fi prezent semnul de premeditare, trebuie să se stabilească că au fost săvârșite acțiuni de pregătire din partea inculpaților a infracțiunii anume de omor. Dacă au fost comise acțiuni de pregătire doar a infracțiunii aflate în concurs cu omorul, nu va putea funcționa agravanta consemnată la lit. a) alin. (2) art. 145 Cod penal.

În speță, după examinarea minuțioasă a actelor cauzei, Colegiul penal nu poate să achieseze argumentelor acuzatorului de stat potrivit cărora inculpații au comis omorul lui Bulancea A. cu premeditate, avînd un plan bine chibzuit, din timp au pregătit uneltele și mijloacele pentru comiterea omorului, întrucît materialul probator demonstrează contrariul.

Or, din toate probele examinate și cercetate de către prima instanță și instanța de apel s-a constatat indubitabil că inculpații au acționat cu intenție directă și au urmărit incipient scopul săvîrșirii infracțiunii de tâlhărie asupra lui Bulancea A., iar pentru a ascunde urmele acestei infracțiuni, ulterior l-au omorît pe ultimul.

Ca urmare, Colegiul penal consideră că argumentele instanțelor privitor la faptul că inculpații au acționat cu intenție indirectă la săvîrșirea infracțiunii de omor sunt suficiente pentru a justifica această poziție și pentru a exclude din învinuirea incriminată lui Puțuntică Gh. și Dragan R., a semnelui calificativ prevăzute de lit. a), adică premeditarea la săvîrșirea infracțiunii de omor.

În continuare, referindu-ne la excluderea calificativului prescris de lit. f) – cu răpirea persoanei din învinuirea incriminată inculpaților, Colegiul penal consideră drept temeinice argumentele instanței de fond și celei de apel aduse în sprijinul acestei statuări, dat fiind că ipotezele în care este aplicabilă circumstanța agravantă nominalizată, prevăd că intenția de a săvîrși omorul apare în procesul de realizare a intenției de a săvîrși răpirea sau luarea persoanei în calitate de ostatic. Adică, pînă la consumarea acțiunii de răpire sau de luare a persoanei în calitate de ostatic. Nu este exclusă nici cealaltă variantă: cînd intenția de a săvîrși răpirea sau luarea persoanei în calitate de ostatic apare pînă la consumarea acțiunii de omor. Alte variante nu sunt posibile. Pentru că dacă intenția de a săvîrși una din acțiuni apare după consumarea celeilalte, atestăm discontinuitatea intențiilor infracționale.

Raportându-se la aceste considerații teoretice, dar și la cele statuate deja de instanțe, precum și reieșind din declarațiile date de însuși inculpați, se conchide că victima Bulancea A., aflîndu-se în mun. Chișinău la intersecția str. Mircea cel Bătrîn - Igor Vieru a acceptat propunerea lui Puțuntică Gh. de a se deplasa împreună cu acesta în regiunea or. Călărași pentru a efectua o afacere profitabilă. Bulancea A. a mers la volanul

automobilului său de model „Fiat Stil”, cu numerele de înmatriculare UN BD 181, fără să fie reținut sau răpit de către infractori.

Mai mult, inculpații au menționat atât la faza urmăririi penale, cât și la faza judecării cauzei în fond, că au înșelat victima privitor la afacerea profitabilă care urma a fi încheiată în or. Călărași, urmărind scopul săvârșirii atacului tâlhăresc asupra acesteia, și nu a infracțiunii de omor a lui Bulancea A., după cum susține acuzatorul de stat.

Colegiul penal reține în aceeași ordine de idei că, pentru a fi prezentă în calificare semnul prevăzut de lit. f), nu este obligatoriu să se ateste o simultaneitate de intenții, adică intenția de a săvârși omorul să apară simultan cu intenția de a săvârși răpirea sau luarea persoanei în calitate de ostatic. Dar, este absolut obligatoriu să existe o simbioză la nivel subiectiv între cele două componente ale infracțiunii unice complexe prevăzute la art.145 alin.(2) lit. f) Cod penal.

În consecință, Colegiul penal apreciază că, instanța de apel a făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză, argumentând detaliat respingerea probelor ce au fost administrate în suportul învinuirii aduse inculpaților în baza lit. a) și f) de la alin. (2) art. 145 Cod penal. Astfel, toate probele au primit o apreciere la justa valoare, concluziile făcute de instanța de apel rezultă din materialul factologic acumulat în cauză.

Argumentele recurențelor cu privire la aprecierea unilaterală a probelor nu are nici un suport legal, fiindcă, potrivit prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile în probarea învinuirii imputate, care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea inculpaților.

Pe lângă cele expuse, Colegiul amintește că aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii de condamnare a inculpaților.

Cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, Colegiul penal menționează că instanțele inferioare just au conchis asupra faptului că, inculpații au comis infracțiunea de tâlhărie, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă.

În contextul probațiunii acțiunii de tâlhărie prevăzut de art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal instanța de fond just a concluzionat că: *„Instanța de judecată a ajuns la această concluzie reieșind din faptul că acuzatorul de stat în cadrul ședinței de judecată nu a prezentat probe pertinente și admisibile care ar confirma vina inculpaților în săvârșirea infracțiunii imputate, și anume că Puțuntică Gh. și Dragan R. au comis atacul tâlhăresc asupra lui Bulancea A. pentru a intra în posesia automobilului de model „Fiat Stil”, cu numărul de înmatriculare UN BD 181, la prețul de 6000 euro, ceea ce conform cursului oficial a BNM la data comiterii infracțiunii constituie 16,8 lei ceea ce echivalează cu 100800 lei, cauzând un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 128968 lei.”*

În ipoteza în care aceștia au avut posibilitatea reală de a însuși automobilul victimei și de a obține un careva profit în urma realizării acestuia, dar nu au materializat intenția,

nu putem susține calificarea juridică a faptelor săvârșite de inculpați în baza 188 alin. (5) Cod penal, întrucât intenția de prejudiciere în proporții deosebit de mari a victimei nu a fost probată indubitabil de acuzatorul de stat, iar automobilul lui Bulancea A. a fost întors soției victimei de către Puțuntică Gh.

O altă critică invocată de recurenți se referă la chestiunea de individualizare a pedepsei reținute în sarcina inculpatului Dragan R., or partea acuzării consideră că Dragan R. a fost condamnat la o pedeapsă prea blîndă pentru faptele săvârșite și urmările produse de acestea.

În acest context, instanța de recurs amintește că, potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținînd cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Luînd ca bază aceste prevederi ale legii penale și soluționînd chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, *de jure și de facto*, instanța de judecată urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-i supune pe inculpați răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a li se stabili acestora.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Aplicarea unei pedepse inequitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Colegiul penal mai remarcă aici că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată cînd soluționează cauza penală și cînd alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art. 62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sînt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvîrșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvîrșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvîrșirea infracțiunii.

Potrivit sentinței Dragan R., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 145 alin.(2) lit. b), i), j), k) Cod penal la 17 ani închisoare;
- art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal la 10 ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (l) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Dragan R. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 20 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Pentru ai aplica pedeapsa respectivă, instanța de fond a specificat că o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care pedeapsa mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Prin urmare, avându-se în vedere că Dragan R. anterior a fost condamnat, antecedentul penal fiind stins, vina în săvârșirea infracțiunilor incriminate nu a recunoscut-o, careva circumstanțe atenuante în privința lui, cât și excepționale care ar servi drept temei de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal, nu au fost stabilite, iar ca circumstanță agravantă s-a reținut faptul provocării prin infracțiune a unor urmări grave, pedeapsa stabilită acestuia, prin prisma art. 84 Cod penal, în quantum de 20 ani închisoare, se consideră a fi una echitabilă, care va duce la atingerea scopului pedepsei penale de corectare a inculpatului, de restabilire a echității sociale și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni de către ultimul.

În continuare, la critica subsidiară a succesului părții vătămate privitor la soluționarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, instanța de recurs specifică că instanțele ierarhic inferioare corect au apreciat quantumul prejudiciului material și a celui moral, care urmează a fi încasat în mod solidar de la ambii inculpați în beneficiul succesului părții vătămate.

Mai mult, în opinia Colegiului penal instanța de apel corect a specificat că:
„Prejudiciul moral nu este un bun material și prin urmare, evaluarea mărimii acestuia este dificilă și ține în mod individual de persoana fiecăruia.

În acest context, instanța reținut, că în urma infracțiunii comise de Puțuntică Gh.și Dragan R. familiei și rudelor victimei, li-au fost pricinuite suferințe psihice provocate de pierderea unei ființe dragi - soțului, tatălui, fiului, au fost grav afectate sentimentele față de acesta. Luarea vieții părții vătămate Bulancea A. la data de 16.08.2013 denotă o gravitate sporită a faptei și o intensitate deosebită a suferințelor. În acest context instanța va lua în considerație gravitatea și natura faptei penale care a generat prejudiciul moral.

Ținând cont de cele expuse, instanța just a admis acțiunea succesului victimei în partea încasării prejudiciului moral parțial în mărime de 250000 lei considerînd că acest quantum va avea efect compensatoriu pentru rudele victimei.”

Din atare considerente, Colegiul penal menționează că, în cauza deferită judecății, nu au fost admise careva erori de drept atît de către instanța de fond, cât și de cea de apel, iar alegațiile recurenților în acest aspect sunt vădit nefondate, neavînd nici un suport probator.

7.2. În continuare, expunîndu-ne asupra recursurilor declarate de avocatul Amihalachioaie Gh. și inculpatul Puțuntică Gh., se rețin următoarele.

Potrivit textelor recursurilor ordinare declarate, se constată că atât apărătorul Amihalachioaie Gh., cât și inculpatul Puțunică Gh., invocă critici similare în privința deciziei instanței de apel, în particular referindu-se la netemeinicia și ilegalitatea acesteia din considerentul că eronat au fost încadrate juridic faptele săvârșite de inculpatul Puțunică Gh.

Instanța de recurs analizând alegațiile recurenților în raport cu actele cauzei conchide că partea apărării eronat a interpretat normele penale și procesual-penale în acest aspect, întrucât calificarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpaților este una corectă și coroborează cu materialul probator. Or, infracțiunile săvârșite de inculpați și încadrate în baza art. 145 și 188 Cod penal, formează concurs de infracțiuni și faptelor săvârșite nu li s-a acordat o dublă valență juridică, după cum pretinde partea apărării.

Prin urmare, instanța de recurs explică că, după cum se conchide din circumstanțele de fapt ale cauzei infracțiunea de tâlhărie a fost consumată, după care a urmat săvârșirea infracțiunii de omor a victimei Bulancea A., anume această ordine de desfășurare a acțiunilor din partea inculpaților permite de a statua că aceștia corect au fost atrași la răspundere penală pentru două infracțiuni distincte. Mai mult, instanța de recurs consideră că, la caz, au fost întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate inculpaților.

Privitor la cele enunțate de recurenți precum că, instanțele și-au depășit atribuțiile la judecarea cauzei și, prin derogare de la prevederile art. 325 Cod de procedură penală, au reformulat învinuirea imputată inculpaților prin rechizitoriu, constatând altfel decât în actul de învinuire faptele săvârșite de aceștia și încadrându-le în norme juridice diferite, Colegiul penal amintește că, potrivit art. 281 alin. (3) Cod de procedură penală, în cazul în care învinuitul este tras la răspundere pentru săvârșirea mai multor infracțiuni care urmează a fi încadrate juridic în baza diferitelor articole, alineate sau litere ale articolului din Codul penal, în ordonanță se arată care anume infracțiuni au fost săvârșite și articolele, alineatele sau literele articolelor care prevăd răspunderea pentru aceste infracțiuni.

Ulterior, instanța de judecată judecând cauza deferită judecării și aplicând prevederile art. 394 Cod de procedură penală, în partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să descrie fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Respectiv, reieșind din textele legii putem statua asupra faptului că instanțele, judecând prezenta cauză penală, nu au ieșit din limitele învinuirii imputate inculpaților, respectând rigorile legii în acest aspect, iar criticele recurenților sunt nefondate.

La fel, recurentul a invocat că instanța de apel, în partea descriptivă a deciziei adoptate, s-a expus din punct de vedere mai mult teoretic, după cum a procedat și instanța de fond, de altfel, la emiterea sentinței, copiind integral opinia expusă în manualul de drept penal, volumul I, pagina 179 (autori Sergiu Brînză, Vitalie Stăniș), fapt invocat în apelul părții apărării și care, la fel, a fost trecut cu vederea și de către instanța de apel, care la rândul ei a expus pagini întregi a unor conținuturi din articole a Codului penal și

Codului de procedură penală, care nu au tangență cu examinarea cauzei în speță și cu apelurilor depuse.

În concepția instanței de recurs privitor la cele invocate de recurenți, se apreciază că printre garanțiile unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, se înscrie și obligația instanțelor de ași motiva deciziile. Or, se statuează că acest text obligă instanțele să-și motiveze hotărârile adoptate, dar obligația dată nu are a fi înțeleasă în sensul că ele trebuie să răspundă în mod detaliat la fiecare argument al părților procesului fără a se referi la textul legii și a aduce în partea descriptivă a deciziei careva pasaje din legea materială sau procesuală vizată. Întinderea obligației de motivare a deciziilor variază în funcție de natura acestora, aici este necesar să se țină seama, în special, de diversitatea capetelor de cerere ale acțiunilor și de motivele formulate în căile de atac exercitate de părți. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție.

Respectiv, instanța de recurs nu poate susține argumentele recurenților privitor la motivarea sumară și vagă a deciziei instanței de apel, mai mult se opinează că instanța nominalizată a acordat deplină eficiență la întocmirea actului justiție și a refutat cele mai importante argumente ale apelanților, prin urmare corect au fost desfășurate unele chestiuni legate de calificarea juridică reținută în sarcina inculpaților.

În consecință, la caz, se constată că instanțele au judecat cauza respectând rigorile și principiile generale ale procesului penal stipulate de art. 19 și 26 Cod de procedură penală și art. 6 din CEDO - dreptul la un proces echitabil.

O altă critică adusă hotărârii atacate a vizat chestiunea de individualizare a pedepsei, apărarea menționând că inculpatul nu are antecedente penale, precum și faptul că dînsul a recunoscut parțial vina, se căiește sincer de cele comise, și-a cerut scuze în public față de rudele victimei, este de natură să justifice aplicarea unei pedepse orientată către minimul special al pedepsei prevăzută pentru infracțiunea de omor comisă. În acest sens s-a făcut referire la modul de stabilire și aplicare a pedepselor, astfel cum rezultă din dispozițiile părții generale a Codului penal, solicitînd a fi avute în vedere cu prioritate aspectele ce țin de personalitatea infractorului.

Însă, avînd în vedere cele statuate de instanța de recurs în punctul precedent din prezenta decizie, reiterăm că pedeapsa stabilită inculpatului Puțunică Gh., și anume detențiunea pe viață, este una echitabilă raportat la faptele săvîrșite și urmările produse de acestea.

Totodată, se constată că recurenții au specificat despre faptul că instanțele nu au motivat corespunzător necesitatea stabilirii pedepsei de detențiune pe viață în privința lui Puțunică Gh. și din care considerente această pedeapsă va contribui la corectarea inculpatului.

Avînd în vedere natura criticii invocate de către partea apărării, Colegiul penal amintește că s-a expus detaliat din care considerente opinează că instanțele ierarhic inferioare corect au dispus asupra condamnării lui Puțunică Gh. la pedeapsa sub forma de detențiune pe viață, reieșind din pericolozitatea infracțiunii săvîrșite de ultimul.

Mai mult, Colegiul penal consideră neîntemeiate criticele recurenților în acest

aspect, din motiv că așa cum rezultă din partea descriptivă a sentinței, instanța de fond a argumentat necesitatea aplicării în privința inculpatului anume a pedepsei nominalizate, invocând că: *„Reieșind din cele expuse, ținând cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea condamnăților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnăților, cât și a altor persoane, instanța de judecată consideră posibilă corectarea și reeducarea inculpaților Puțunică Gh. și Dragan R. doar prin izolarea lor reală de societate, stabilindu-i lui Puțunică Gh. pedeapsa cu detențiune pe viață...*

În cazul dat, pedeapsa cu detențiune pe viață aplicată inculpatului Puțunică Gh., în calitate de autor al faptei, este prevăzută de lege și este necesară într-o societate democratică și urmărește un scop legal, o astfel de detenție nu constituie un tratament inuman sau degradant”

Pe de altă parte, referitor la pretinsa eroare invocată de recurenți prevăzută de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, adică situația când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul penal relevă că, pentru o atare concluzie, trebuie să se țină seamă de fapta săvârșită și cum aceasta a fost stabilită de către instanța de fond și apel, și dacă această faptă a fost încadrată în norma penală corectă, iar dacă fapta s-a încadrat într-o altă normă penală, înseamnă că acesteia i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Din textul deciziei recurate, se constată că instanța ierarhic inferioară a cercetat toate probele prezentate și le-a apreciat din punct de vedere al pertinentei, concludenții și utilității lor și care, în ansamblul, au confirmat vinovăția inculpaților de săvârșirea infracțiunilor incriminate. Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată în textul hotărârii atacate și temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea acestor probe, instanța de recurs nu a stabilit.

Instanța de recurs apreciază ca fiind corectă situația de fapt, stabilită de către instanțele inferioare, precum și, calificarea infracțiunii reținute în sarcina inculpaților, după semnele componenței infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), k) și art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Cu privire la cele menționate referitor la chestiunea că instanța de fond și cea de apel nu s-au expus asupra neexaminării cauzei penale în privința lui Puțunică Gh. în procedura specială prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penal, după cum a solicitat inculpatul, Colegiul penal reține următoarele.

Potrivit pct. 2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 16.12.2013, nr.13 - Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești // *Buletinul CSJ a RM 1-2/22, 2014: „... inculpatul poate solicita judecarea cauzei conform procedurii simplificate printr-un înscris autentic.*

Înscrisul autentic al inculpatului va cuprinde atât recunoașterea faptei/faptelor descrise în rechizitoriu, cât și solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Caracterul neechivoc al recunoașterii impune ca înscrisul să cuprindă o manifestare de voință suficient de clară, prin referire la faptele reținute prin

rechizitoriul, solicitarea ca judecata să se facă în baza probelor administrate în cursul urmăririi penale, precizarea cunoașterii și însușirii acestor probe, precum și renunțarea la administrarea altor probe.

Aceste condiții trebuie întrunite cumulativ, ținând seama că declarația inculpatului nu este un act formal, ci și unul substanțial, de fond.

Potrivit art.364¹ Cod de procedură penală, judecata se face în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, doar dacă inculpatul recunoaște faptele așa cum sunt menționate în rechizitoriul.

Inculpatul trebuie să recunoască și încadrarea juridică a faptei/faptelor așa cum a/au fost reținute în rechizitoriu. În cazul când inculpatul contestă încadrarea juridică a faptei, nu pot fi aplicate dispozițiile art.364¹ Cod de procedură penală.

Prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală impun, cât se poate de clar, ca declarația de recunoaștere a faptei/faptelor reținută în rechizitoriul să fie însoțită de o solicitare de judecare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și le însușește.

Formulând solicitarea de a judeca cauza în baza probelor administrate în fază de urmărire penală, inculpatul renunță neechivoc la dreptul de a interoga martori în fața instanței. Renunțarea nu este contrară art.6 §3 lit. d) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dreptul consacrat de aceste dispoziții neavând caracter absolut.

Precizarea în declarația inculpatului, precum că acesta cunoaște și își însușește probele administrate în faza de urmărire penală, este necesară, deoarece renunțarea la audierea publică a martorilor trebuie făcută în cunoștință de cauză.”

La caz, se constată că inculpatul Puțunică Gh. a recunoscut doar parțial vinovăția sa de cele imputate prin rechizitoriu, respectiv aceasta vine în contradicție cu cele stipulate exhaustiv în Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție citate mai sus, iar instanța de fond corect a dispus examinarea cauzei în procedură generală.

Pe cale de consecință, în fapt, se reiterează că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind motivată, instanța de apel a apreciat just probele cercetate, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată, iar criticele din recursurile declarate de procuror și succesorul părții vătămate sunt vădit nefondate. În cauză, nefiind stabilite careva erori de drept, care ar duce la casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei.

7.3. În continuare, din conținutul recursurilor declarate de inculpatul Dragan R. și apărătorul acestuia Babără O., se constată că aceștia critică decizia instanței de apel din considerentul că nu au fost cercetate în cadrul ședințelor de judecată careva probe concludente care ar fi putut fi puse la baza unei sentințe de condamnare în privința inculpatului Dragan R. Recurenții au opinat că este inadmisibilă situația când instanța fiind deferită cu judecarea unei cauze penale în care sunt mai mulți coinculpați, s-a referit evaziv și general asupra învinuirii imputate acestora și *per contrario* nu a făcut o analiză minuțioasă privitor la gradul de implicare a fiecărui inculpat în săvârșirea infracțiunii, rolul pe care aceștia l-au avut, intenția, scopul urmărit de fiecare.

Însă, contrar susținerilor recurențelor instanța de recurs specifică că, în fapt, instanțele corect au expus circumstanțele cauzei, care se circumscriu probelor administrate și coroborează cu declarațiile inculpaților.

O faptă nu ar putea să atragă anumite consecințe asupra unei persoane, dacă nu a fost cauzată de aceasta, dacă nu-i aparține și dacă nu reprezintă urmarea nemijlocită a conduitei sale.

Este de remarcat că, la caz, s-a constatat indubitabil că Dragan R. împreună cu Puțunică Gh. la 16 august 2013, avînd o înțelegere prealabilă și împărțind între ei rolurile, după un plan pregătit din timp, aflîndu-se în mun. Chișinău, au fixat o întîlnire cu Bulancea A. la intersecția str. Mircea cel Bătrîn și Igor Vieru, unde sub pretextul deplasării în regiunea or. Călărași pentru a efectua o eventuală afacere profitabilă, 1-au convins pe Bulancea A. să meargă la volanul automobilului în localitatea menționată. Ajungînd la destinație, în pădurea situată în adiacentul traseului Călărași-Ungheni, urmărind scopul săvîrșirii sustragerii de bunuri ale altei persoane, inculpații 1-au atacat pe Bulancea A. După care, Puțunică Gh., folosind un cuțit de bucătărie, iar Dragan R. cu o funie i-a legat mîinele victimei, 1-au imobilizat și i-au cerut să le fie transmiși banii, mai tîrziu Puțunică Gh. împreună cu Dragan R. 1-au scos din automobil, 1-au imobilizat, 1-au plasat lîngă un copac, legîndu-1 de acesta cu ajutorul unei funii, apoi 1-au impus prin schingiuire și tortură, să scrie și să elibereze o recipisă, prin care să confirme rambursarea datoriei în sumă de 25 000 lei, pe care Puțunică Gh. o avea ca împrumut.

În continuare, Puțunică Gh. în scopul realizării în volum deplin a intențiilor sale criminale, acționînd cu deosebită cruzime, a luat un ciocan și i-a aplicat victimei mai multe lovituri în regiunea craniului în urma cărora Bulancea A. a decedat. Apoi, convingîndu-se că victima este decedată Puțunică Gh. a mers la Rotari Al., care locuiește în or. Călărași și a luat un hîrleț, iar Dragan R. a rămas lîngă cadavru și împreună au săpat o groapă în care au îngropat cadavrul lui Bulancea A. și, cu automobilul acestuia, au părăsit locul săvîrșirii infracțiunii.

Față de cele ce preced, Colegiul penal conchide că rolurile și modalitatea de acționare a fiecărui inculpat a fost stabilită de către instanța de fond, iar alegațiile părții apărării sunt nefondate și se contrazic cu cele statuate în prezenta cauză.

În virtutea considerentelor expuse, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărîrii atacate sub aspectele invocate de recurenți în recursurile deferite spre soluționare.

Deși inculpatul pe întreg procesul penal a avut o poziție unică de nerecunoaștere a vinovăției privitor la cele incriminate în baza art. 145 Cod penal, instanța de apel întemeiat a conchis că aceasta nu generează achitarea lui pe acest capăt de acuzare, or în cursul judecării cauzei au fost prezentate probe care înlătură dubiul judiciar și dovedesc incontestabil legătura causală între faptele comise, acțiunile făptuitorului și consecințele survenite. Versiunea inculpatului este combătută prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, detaliat analizate în conținutul deciziei instanței de apel. Pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată au fost stabilite cu certitudine că în acțiunile lui Dragan R. se întrunesc elementele constitutive ale componenței de infracțiuni prevăzute

de art. 145 alin. (2) lit. b), i), j) și k) Cod penal și art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar asupra acestor constatări instanța de recurs nu consideră necesar de a mai reveni.

Relevant de reținut este că situația de fapt a fost stabilită de instanța de fond, ulterior fiind menținută și de instanța de apel, în urma analizei coroborate a întregului ansamblu probator administrat și ca urmare corect au fost încadrate în drept acțiunile inculpatului în temeiul art. 188 alin. (2) lit. e) Cod penal și art. 145 alin. (2) lit. b), i), j) și k) Cod penal, fiind stabilită o corectă determinare și constatare juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componente de infracțiune prevăzute de articolele nominalizate.

În esență, toate acestea conturează convingerea fermă a instanței de recurs că inculpatul se face vinovat de comiterea infracțiunii imputate prin rechizitoriu și urmează să execute pedeapsa stabilită de instanța de fond, care ulterior a fost menținută și de instanța de apel, iar criticele aduse de apărătorul inculpatului privind nevinovăția acestuia și neparticiparea lui la săvârșirea omorului lui Bulancea A. se apreciază ca fiind vădit neîntemeiate.

În continuare, Colegiul mai reține că alegațiile invocate de recurenți au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de fond și de apel și, căroră instanțele de judecată ierarhic inferioare, le-au dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărîrea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Din considerentele expuse supra, sunt inadmisibile cele solicitate de recurenți privitor la pronunțarea unei hotărîri de achitare în privința lui Dragan R. pe capătul de învinuire imputat acestuia în baza art. 145 Cod penal și menținerea condamnării în baza art. 188 Cod penal, cu stabilirea unei pedepse neprivative de libertate.

O altă critică expusă de apărătorul inculpatului Dragan R. se referă la faptul că, în opinia sa, instanțele eronat au reținut semnul calificativ de omor săvârșit de două sau mai multe persoane, în sarcina inculpatului, mai mult că nici în rechizitoriu nici instanța de fond și nici cea de apel în hotărîrile sale nu au indicat unde a avut loc înțelegerea între inculpați și dacă a avut loc ce formă a îmbrăcat sau prin ce acțiuni a fost încheiată.

Reieșind din interpretările doctrinare, s-a apreciat că în sensul consemnat la lit. i) alin. (2) art. 145 Cod penal, noțiunea „*de două sau mai multe persoane*” presupune pluralitatea de făptuitori. Acești făptuitori trebuie să aibă calitatea de autori mijlociți (mediați) sau de autori nemijlociți (imediati) ai infracțiunii.

Analizând actele dosarului, se constată că instanțele au statuat asupra faptului că inculpații din timp au împărțit între ei rolurile, Puțuntică Gh. a fost nemijlocit autorul omorului lui Bulancea A., iar Dragan R. a participat activ la săvârșirea acestuia prin imobilizarea victimei, amenințarea victimei cu cuțitul, legarea acesteia de mâini, apoi de copac, cu funie pregătită din timp, întru asigurarea comiterii infracțiunii nominalizate.

Instanța de recurs apreciază că corect s-a conchis de instanțele ierarhic inferioare despre rolurile și aportul fiecărui inculpat la săvârșirea infracțiunilor de omor și tâlhărie,

iar partea apărării și-a focusat tactica apărării lui Dragan R. în acest aspect fără un careva suport probant, or materialul probatoriu administrat demonstrează participația lui Drgan R. la săvârșirea ambelor infracțiuni incriminate acestuia.

Pe cale de consecință, se reiterează că decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală, argumentată și întemeiată.

În virtutea considerentelor expuse constatînd că în cauză există o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de fond și cea de apel în privința inculpaților, nefiind identificată de instanța de recurs prezența erorilor judiciare prevăzute de pct. 6), 8), 10) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate criticile formulate sub acest aspect de către recurenți.

8. Pentru toate considerentele de fapt și de drept expuse în prezenta decizie, în temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Tăut Dorina, de succesorul părții-vătămate Bulancea Victoria, de inculpatul Puțunică Gheorghe și de avocatul Amihalachioaie Gheorghe în numele acestuia, de inculpatul Dragan Roman și avocatul Babără Octavian în numele acestuia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 octombrie 2014, în cauza penală privindu-i pe Puțunică Gheorghe Andrei și Dragan Roman Valentin, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 25 martie 2015.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru